

Előszó

Huszadik számunk témája a játék fenomenológiai megközelítése. A témaválasztás ötletét a Magyar Fenomenológiai Egyesület és az ELTE BTK Filozófia Intézetének 2018 áprilisában megrendezett konferenciája adta, mely *A játék mint sajátos fenomén* nevet viselte. A kétnapos tudományos találkozó előadásából kötetünkben csak egy szűk válogatás olvasható. A tematikus blokkot Gyöngyösi Megyer, Fazakas István és Forczek Ákos szerkesztette, közreműködéséért köszönet illeti Marosán Bencét, a konferencia szervezőjét.

A játéktevékenység a fenomenológiai filozófia egyik kitüntetett témája, amennyiben az a világhoz való viszonyulásunk sajátos módozatait fedi fel. Ahogy a konferenciafelhívás fogalmaz: „A játék egy sajátos köztes fenomén, mely valahogy mégis képes rá, hogy élesebb megvilágításba helyezzen minden mást. Mintegy a reflexió egy különös, kezdetleges formájaként jelenik meg. Olyan fenomén, mely több különböző fenoméntartomány határán lebeg – komolyság és komolytalanság, lét és nem-lét, valóság és illúzió – oly módon, hogy egyúttal mindegyikben benne van. A játékot mindig egyfajta virtualitás, illetve hiperrealitás színezi át.” A tematikus blokkot Eugen Fink *A boldogság oázisa – Gondolatok egy játékontológiához* című tanulmányának magyar fordítása nyitja, ami alapszövegnek tekinthető ezen a területen. A fordítás Horváth Dávid munkája, mellette külön köszönet illeti Hans-Reiner Seppet, illetve a Herder és a Karl Alber Verлагot, hogy nagyvonalúan rendelkezésünkre bocsátották a szöveg magyar közlésének jogait. A fordítást három dolgozat követi. Marosán Bence tanulmánya arra mutat rá, hogy a játék már Husserl filozófiájában is különös jelentőségre tesz szert, méghozzá gondolkodásának különböző aspektusaiban. A tanulmány végkövetkeztetése szerint a játék az ember sajátos létszerkezetének sarokköve. Mégis, a játékproblematikát elsősorban a fenomenológiai filozófia két másik meghatározó szerzőjéhez, Eugen Finkhez és Hans-Georg Gadamerhez szokták kötni. Nyíró Miklós tanulmánya arra vállalkozik, hogy bemutassa, miként gondolja újra a két szerző Heidegger filozófiáját, milyen párhuzamok és különbségek mutatkoznak játékipertelációik között. Végül Darida Veronika írása azt vizsgálja, hogy miért tekintették többen is (Benjamin, Deleuze és Agamben) a bábjátékot különösen izgalmas apropónak olyan hagyományos filozófiai kérdések újragondolásához, mint például a szubjektum-objektum viszony vagy a megértés, és fogalmazták meg saját filozófiájuk alapkérdéseit bábok segítségével.

Másodszer jelentkező, az itthon alig ismert kortárs filozófiai témák átfogó bemutatását célul kitűző Szkopé rovatunkban Márton Miklós egy nemzetközileg is ritkán feldolgozott kérdést, a „fizikai” fogalmának a különféle fizikalista elképzelésekben betöltött szerepét és jelentését járja körül. Kritérion rovatunk két vitacikket is tartal-

maz: az elsőben Cseke Ákos a Nemes László által megkezdett praxis-vitát folytatja (lásd *Elpis* 2017/2.), s platonikus-ágostoni alapokból kiindulva támadja Nemes felfogását filozófiai tudás és gyakorlat kapcsolatát illetően; a másodikban Pöntör Jenő Tőzsér János *Az igazság pillanatai* című nemrég megjelent munkájának szkeptikus érveiről igyekszik bizonyítani, hogy azok önmagukat ássák alá, ám egyúttal felvillantja, hogy a szkepticizmus képes lehet elkerülni az öncáfolat csapdáját. A rovatba ezúttal bekerült recenziók sorát Kodaj Dániel írása kezdi meg, amely Ambrus Gergely antifizikalista érveit értékeli *Tudományos elmefilozófia* című műve alapján. Ezt követően, lapszámunk fenomenológiai tematikájához illeszkedve, Schwendtner Tibor Marosán Bence kétkötetesre tervezett *Kontextus és fenomén* című munkájának első feléről írt bírálatát közöljük. Végül, most először kerül bemutatásra a folyóiratban angol nyelvű kötet magyar szerzőtől: Tóth Szilárd János ismerteti Nyirkos Tamás *The Tyranny of the Majority* című könyvét és az általa felvetett politikai problémákat.

A szerkesztők